

Hoe ga ik praktisch aan de slag met zelfsturend leren?

Praktijkonderzoek over wat in basisschool Irishof werkt voor de leerkracht om zelfsturing binnen te brengen in de klaspraktijk.

Kernwoorden: zelfsturend leren, 21ste eeuwse vaardigheden, metacognitie

 <p>Leer kinderen hoe ze moeten denken, niet wat ze moeten denken. <i>Margaret Mead</i></p>	<p>Saskia Roets BaNaBa Schoolontwikkeling Odisee 19-20 Onderzoek en innovatie III frank.saskia.neutjens@gmail.com</p> <p>GO! Basisschool Irishof Kapelsestraat 37 2950 Kapellen</p>	 <p>+32 (0)3 660 13 04 directie@irishof.be Facebook/bsirishof</p>
---	--	--

Belang van zelfsturend leren in GO Basisschool Irishof

In de huidige 21ste eeuw zijn andere vaardigheden vereist dan jaren geleden. Het is van belang dat kinderen en jongeren zelfregulerend vermogen ontwikkelen. Mensen worden in de huidige samenleving steeds meer aangesproken als individu en moeten steeds weer reageren op veranderingen. Of het nu gaat om werksituaties, studie of functioneren als burger, iedereen moet in veel verschillende situaties zelfstandig kunnen handelen en verantwoordelijkheid kunnen nemen. Meer in het bijzonder is zelfstandig leervermogen van belang. Kinderen en jongeren moeten zich voorbereiden op een (beroeps)leven waarin ze zelfstandig hun kennis op peil moeten houden, nieuwe kennis en vaardigheden moeten verwerven en verantwoordelijkheid moeten nemen voor 'een leven lang leren'.

In het onderwijs is aandacht voor zelfregulering en zelfregulerend leren noodzakelijk. Onderwijs dat expliciet aandacht besteedt aan zelfregulering stimuleert leerlingen om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en meer zelfstandig keuzes te maken en taken uit te voeren.

Figuur 1¹

In basisschool Irishof wisselen instructie-en inoefenmomenten elkaar af. Per les wordt afgesproken wie welke opdrachten afwerkt en welke leerlingen verlengde instructie krijgen. Er is weinig of geen ruimte voor zelfreflectie en autonomie. Vooral het bevorderen van de metacognitieve vaardigheden verdient op onze school nog aandacht. We willen onze leerlingen laten nadenken hoe hun opdracht verliep, ze laten terugblikken op zowel het proces (aanpak) als op het product (resultaat). In een volgende fase leren we hen nadenken over wat ze de volgende keer anders zouden moeten doen.

¹ <https://www.socialmediawijs.nl/vaardigheden-van-de-21ste-eeuw/> geraadpleegd 10/11/2019

De eindtermen 'leren leren' lager onderwijs²

De kerngedachte van de eindtermen 'leren leren' is dat kinderen meer zelfstandig nieuwe kennis en vaardigheden kunnen verwerven en in staat zijn problemen op te lossen. Problemen zijn situaties waarin men een doel probeert te bereiken, maar waarvoor men geen routineoplossingen ter beschikking heeft. Effectief en goed leren bestaat er ook in dat de kinderen hun eigen leer- en denkprocessen plannen, bewaken, controleren en bijsturen. Dit betekent dat ze hun activiteiten goed plannen en organiseren, dat ze erop toezien dat ze hun planning respecteren, dat ze nagaan (eventueel onder begeleiding) of het resultaat bereikt wordt en dat ze hun leerproces zo nodig bijsturen.

Figuur 2³

"De toekomst vraagt dat leerlingen kunnen schakelen tussen jobs en nadenken over hun levenskeuzes. Alleen als ze op school zelfsturende vaardigheden meekrijgen, lukt ze dat." (Klasse, 2019)

Context van de school

Onze leerkrachten worstelen met de optimale begeleiding van hun leerlingen. Vanuit hun perceptie is onze schoolpopulatie veranderd en de diversiteit toegenomen.

De cijfers over de leerlingkenmerken (Agodi) van GO Basisschool Irishof te Kapellen vertellen echter dat de indicatoren vrijwel stabiel gebleven zijn over de laatste 5 jaar (bijlage 1).

Deze cijfers werden verduidelijkt aan het team. Er werd afgesproken om de klaswerking onder de loep te nemen.

Mijn directie en ikzelf zijn op zoek gegaan naar scholen met een vergelijkbare context om daar te observeren hoe zij, met een beperkt aantal SES-lestijden⁴, toch rekening houden met de verschillen tussen de leerlingen. Zo kwamen we terecht bij enkele Freinetscholen en scholen die integratief onderwijs aanbieden. Wat ons direct opviel, was de autonomie waarover de leerlingen beschikken en de mogelijkheden die dit aan de leerkrachten biedt om hun taken anders te organiseren. Elk van deze scholen zetten in op zelfsturend werk.

Tijdens de pedagogische studiedag in oktober bezochten onze leerkrachten eveneens scholen die zelfsturing stimuleren. We lieten onze leerkrachten vrij in

² Vlaamse Overheid (1998) kwalificatie en curriculum leren leren lager onderwijs

³ <https://www.google.com/search?q=leren+leren+cartoon> geraadpleegd op 7/3/2020

⁴ SES = sociaal economische status <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/5>, punt 3.1.1.3 Schaal en SES-percentage

hun schoolkeuze, maar gaven wel vooraf aanwijzingen over de klassen waar de zelfsturing sterk is uitgebouwd (bijlage 2).

Ze merkten belangrijke verschillen op in vergelijking met onze klaswerking.

In de bezochte scholen krijgen de leerlingen in het begin van de week een planning. De opdrachten worden kort besproken en de verwachtingen duidelijk gemaakt. De instructiemomenten worden kort gehouden en elke dag is er ruimte voor zelfstandig werk. Tijdens die momenten fungeert de leerkracht als coach om hen te ondersteunen. De leerlingen beslissen zelf hoe ze een opdracht aanpakken, welke hulp ze inschakelen en wanneer ze de taak oplossen binnen de opgelegde werktijd.

Die autonomie, competentie en verbondenheid versterken de motivatie van de leerlingen.

De zelfdeterminatietheorie (Deci & Ryan, 2000) (Bekker, 2016)

Hinderpalen bij zelfsturing

Tijdens de gesprekken met onze leerkrachten kwamen ook heel wat bekommernissen op tafel. Ongeveer 20% van de leerlingen heeft extra ondersteuning nodig bij zelfsturing omwille van de zwakke(re) executieve functies⁵ (Cooper-Kahn, 2013). Deze groep leerlingen heeft meer momenten van zelfreflectie nodig. Ondanks de interventies zal bij ongeveer 5% van de leerlingen hulp van specialisten (orthopedagoog, psycholoog, coaches) noodzakelijk zijn. Werken aan zelfgestuurd leren veronderstelt echter aangepaste onderwijsleersituaties, waarin ruimte wordt gemaakt voor zelfstandig werken en leren. Allemaal mooi als uitgangspunt, maar hoe krijg je een team zo ver dat ze zelfsturend leren integreren in hun dagelijkse klaspraktijk met hinderpalen als: (Vandenbussche, 2010)

1. Gebrek aan tijd en de werkdruk: leerkrachten komen er niet toe om een leeromgeving te creëren die zelfsturend leren stimuleert. Ze houden vast aan wat ze gewoon zijn en nemen hun nieuwe rol van begeleider en coach niet zo vlug op.

⁵ Executieve functies zoals het kunnen onderdrukken van impulsen, kunnen plannen, zich kunnen concentreren

2. De diversiteit tussen de leerlingen, m.a.w. het verschil in intelligentieniveau, voorkennis, sociale achtergrond, thuissituatie en motivatie tussen de leerlingen. Het is geen eenvoudige opdracht om alle leerlingen voldoende en goed te kunnen begeleiden in hun leerproces wanneer er veel diversiteit is. Hiermee wordt nog eens het belang onderstreept om een opbouwende leerlijn te ontwikkelen op schoolniveau, die per leerjaar concreet aangeeft wat de leerdoelen zijn voor 'leren leren' (VLOR, 2003).

3. Zelfsturend leren vergt in een grote klas meer organisatie, het is moeilijker om overzicht over de klas te bewaren en de leerlingen in de hand te houden.

'Wat doe ik met leerlingen die niet geconcentreerd werken en daardoor essentiële opdrachten niet afwerken?'

Leerkracht 2de leerjaar

'Hoe krijg ik de echt zwakke kinderen aan het werk?'

Leerkracht 3de leerjaar

'Wat met de leerlingen die echt niet kunnen plannen en zelfstandig werken?'

Leerkracht 4de leerjaar

Wat verstaat het team onder zelfsturing?

Ons team kwam tot de volgende definitie, met dien verstande dat er in dit onderzoek gesproken wordt over zelfstandige werktijd i.p.v. zelfsturing:

Zelfstandige werktijd is zelfstandig en met zin voor verantwoordelijkheid aan de slag gaan met reeds behandelde leerinhouden. De leerlingen zelf doen nadenken hoe ze de aangeboden opdrachten aanpakken. Ze beslissen zelf wanneer ze welke hulp inroepen en wanneer ze hun taak uitvoeren binnen de afgesproken tijd. Verder leren ze terugkijken naar hun leerproces en dit ook bijsturen.

Onderzoeksvraag

Rekening houdend met de context van onze school, de voorwaarden van zelfsturing en onze definitie van zelfstandige werktijd kwam ik tot de volgende onderzoeksvraag:

'Hoe ga ik met zelfstandige werktijd aan de slag in de klas?'

Methodologie

Om deze onderzoeksvraag beantwoord te krijgen, hebben we verschillende interventies uitgewerkt. In een 1ste fase kreeg het hele team de kans om te gaan observeren in een school die reeds inzet op zelfsturend leren. Tijdens de collegiale visitatie werd een kijkwijzer (bijlage 3) meegegeven die ervoor zorgde dat de observatie gericht verliep. De focus van de kijkwijzer lag op de klasorganisatie en de afspraken rond zelfsturing voor de leerling.

Na de schoolbezoeken volgde een evaluatie met aangereikte vragen (bijlage 4). De leerkrachten zagen de voordelen van zelfsturing zoals de tijd die vrij komt om zwakkere leerlingen extra te ondersteunen, het samenwerkend leren tussen de leerlingen onderling, het gebruik van correctiesleutels die de hoeveelheid

verbeterwerk van de leerkracht reduceert, het vertrouwen dat de leerkracht geeft aan de leerlingen wat de motivatie sterk verhoogt. Ze formuleerden ook nadelen zoals het voortdurend moeten schakelen van de leerkracht met de leerstof omdat de leerlingen met verschillende opdrachten bezig zijn, de zwakke groep die moeilijk zelfsturend kan werken en opdrachten die niet afgewerkt zijn bij sommige leerlingen.

In een volgende fase werd er materiaal bezorgd waar andere scholen reeds gebruik van maakten. Per graad zaten onze leerkrachten samen om het verkregen materiaal te bestuderen en zelf materiaal te ontwerpen waar ze mee aan de slag wilden. Er werd een weekplanner (bijlage 6 t.e.m. 10) opgesteld waar de leerling in één oogopslag het vak, het lesdoel, de opdracht volgens hun niveaugroep, het tijdsbestek, de hulplijn en de vorm van correctie op terug kan vinden. De leerling wordt ook gevraagd om te reflecteren op de gemaakte taak en op hun proces a.d.h.v. een matrix (bijlage 11). Er wordt ruimte voorzien voor feedback van de leerkracht en de leerling wordt uitgedaagd om zelf een groeipunt te formuleren naar het volgende weekplan. De ouders worden eveneens geïnformeerd over de werkwijze (bijlage 12) en de inhoud van de weekplanner.

Hoe jonger de leerling, hoe eenvoudiger de weekplanner werd opgesteld.

Na een aantal weken kwam de graad opnieuw samen en werd de weekplanner geëvalueerd en eventueel nog aangepast. Minstens één leerkracht uit elke graad werd lid van een kernteam waar verder gebrainstormd zal worden over de vervolgstappen van onze veranderende klasorganisatie. Hun taak is de leerkrachten ondersteunen en enthousiasmeren.

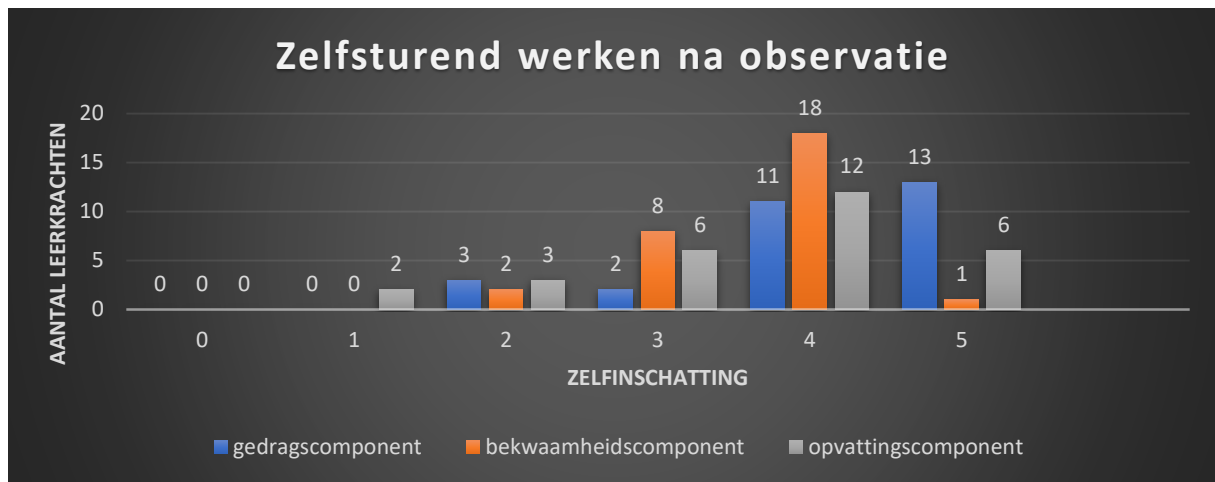
Tijdens het hele proces werd de betrokkenheid van de leerkrachten gemonitord.

De bevraging (bijlage 5) werd op 3 verschillende tijdstippen aangeboden: na de observatie in andere scholen (collegiale visitatie), na de eerste try-out en na het ontwikkelen van de materialen. Bij de eerste 2 bevragingen beantwoordde het hele team de bevraging (29 respondenten). Tijdens de laatste bevraging beantwoordde enkel het team van de lagere school (19 respondenten) de bevraging omdat het ontwikkelde materiaal (weekplanner bijlage 6 t.e.m. 10) ontwikkeld werd met deze groep leerkrachten.

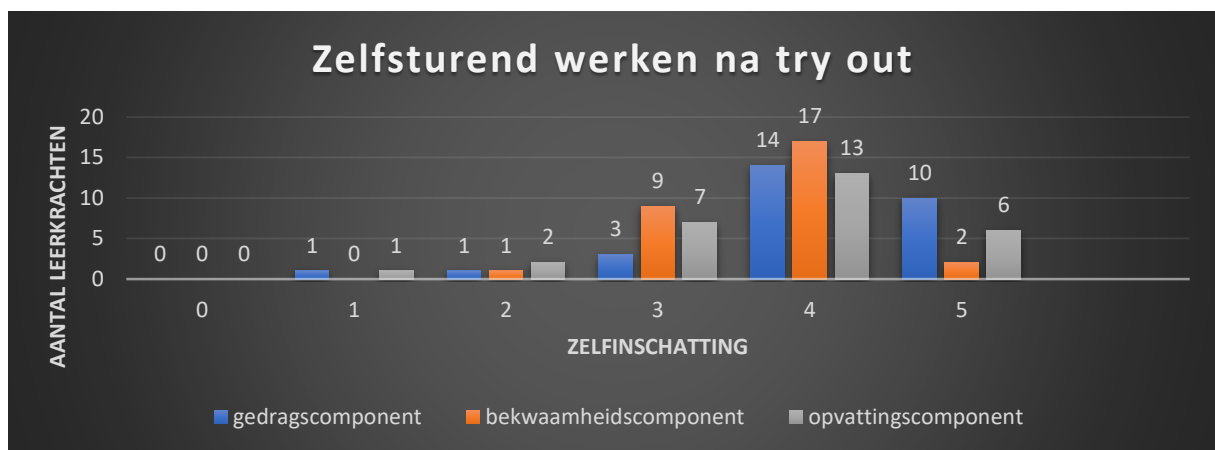
Resultaten van de monitoring

Er werd op 3 tijdstippen een bevraging (bijlage 5) gedaan naar de zelfinschatting van de leerkrachten bij de zelfstandige werktijd. Ik vroeg naar de bereidheid of het gedrag (ik doe het), naar de bekwaamheid (ik kan het) en naar de opvatting of overtuiging (ik vind het nuttig) m.b.t. zelfstandige werktijd organisatorisch invoeren in de klaspraktijk. De resultaten van de bevragingen naar de zelfinschatting bij zelfstandige werktijd gaven de volgende resultaten weer:

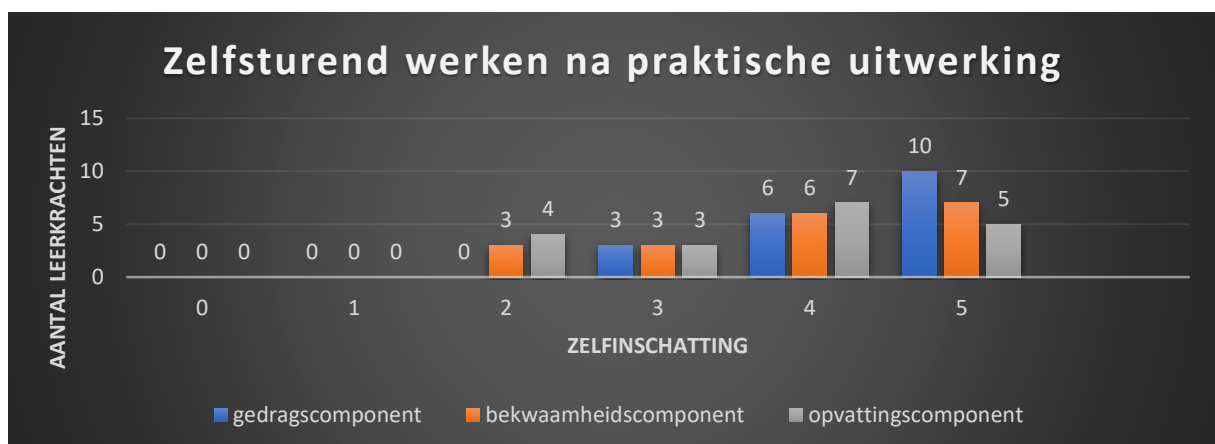
Resultaten 1ste monitoring (volledig team):

Resultaten 2de monitoring (volledig team):

Resultaten 3de monitoring (lagere school)

Toelichting bij de resultaten van de monitoring

De monitoring na de observatie (collegiale visitatie) en na de try-out geeft vrijwel hetzelfde patroon van betrokkenheid weer.

Na de interventie, waar vooral ingezet werd rond het verkennen en het aanpassen van het materiaal, zie je de betrokkenheid stijgen. Dat geeft de 3^{de}

monitoring duidelijk weer. De groep leerkrachten die zich inschalen in groep 5 is overduidelijk toegenomen. De resultaten van de bevestigingen werden ondertussen ook kenbaar gemaakt aan het team en doorgesproken. De leerkrachten gaven aan dat het aanbieden, aanpassen en uitproberen van het materiaal hen het meeste vooruitgeholpen heeft om aan de slag te gaan met zelfstandige werktijd in de klas en dit bewust in te plannen in hun weekrooster.

Conclusie

Inzetten op zelfsturend leren bereidt onze leerlingen voor op een snel evoluerende maatschappij. Onze leerkrachten dienen ruimte en tijd vrij te maken in hun uurrooster om leerlingen de zelfsturende vaardigheden te laten ontwikkelen. De bereidheid, de bekwaamheid en de overtuiging om aan de slag te gaan met zelfstandige werktijd op basisschool Irishof stijgt in sterke mate bij toenemende betrokkenheid. Door observatie in andere scholen, overleg tussen leerkrachten, try-out en vooral de inbreng van een weekplanner met ruimte voor differentiatie en reflectie wordt zelfsturend leren in onze school concreet.

Door een eenvoudige tool te ontwikkelen, steeg de betrokkenheid van de leerkrachten het meest. De kennisdeling en -uitwisseling zorgde bovendien voor een nauwere samenwerking. Tijdens het hele proces is duidelijk geworden dat blijvend overleg cruciaal is. De leerkrachten moeten de kans blijven krijgen om hun bekommernissen te uiten of nog aanpassingen te doen. Die openheid heeft ervoor gezorgd dat op vrij korte tijd de weekplanner ingang heeft gevonden in onze klasorganisatie.

Hoe gaat het verder?

Ondertussen wordt de weekplanner door de leerkrachten van de lagere school gebruikt. Er wordt ingezet op de metacognitieve vaardigheden van onze leerlingen. De matrix helpt hen om aan reflectie te doen, maar wordt voorlopig enkel toegepast in het 6de leerjaar en zal dus nog aangepast moeten worden voor de jongere leerjaren. De leerlijn en afsprakennota rond de zelfstandige werktijd moet voor de hele school nog op punt gesteld worden.

Verder kan in de toekomst onderzocht worden wat de resultaten en effecten zijn van onze aanpak. Zijn onze leerlingen verbeterd in het plannen, controleren en bijsturen van hun leer-en denkproces? Samen met ons team zoeken we dit verder uit.

Geraadpleegde bronnen

- Bekker. (2016). *Groepsdynamica, werken in en met groepen*, 40-41. Boom.
- Cooper-Kahn, F. (2013). *Executieve functies versterken op school, een praktische gids voor leerkrachten*. Hogrefe uitgevers.
- De Bruyckere, P. (2017). *Klaskit, tools voor topleraren*, 7, 71-77. Lannoo Campus.
- Hattie. (2014). *Het leren zichtbaar maken*. Bazalt.
- Klasse. (2019). zelfsturing: zonder leraar lukt het niet. *Klasse*.
- Surma, e. a. (2019). *Wijze lessen, 12 bouwstenen voor effectieve didactiek*. Ten Brink uitgevers.
- Vandenbussche. (2010). *Onderzoek zelfregulatie in de lagere school*. Universiteit Gent: faculteit psychologie en pedagogische wetenschappen.
- VLOR. (2003). Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren. In VLOR, *Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren*. Garant.

Dank aan:

Freinetschool De Pluim Pauwenlaan 55, 2660 Antwerpen

Freinetschool De Pientere Piste August Van de Wielelei 136, 2100 Deurne

Daltonschool In't Groen Leopoldstraat 15, 2960 Sint-Lenaarts

Burgemeester Marnixschool Amerlolan 53, 2900 Schoten

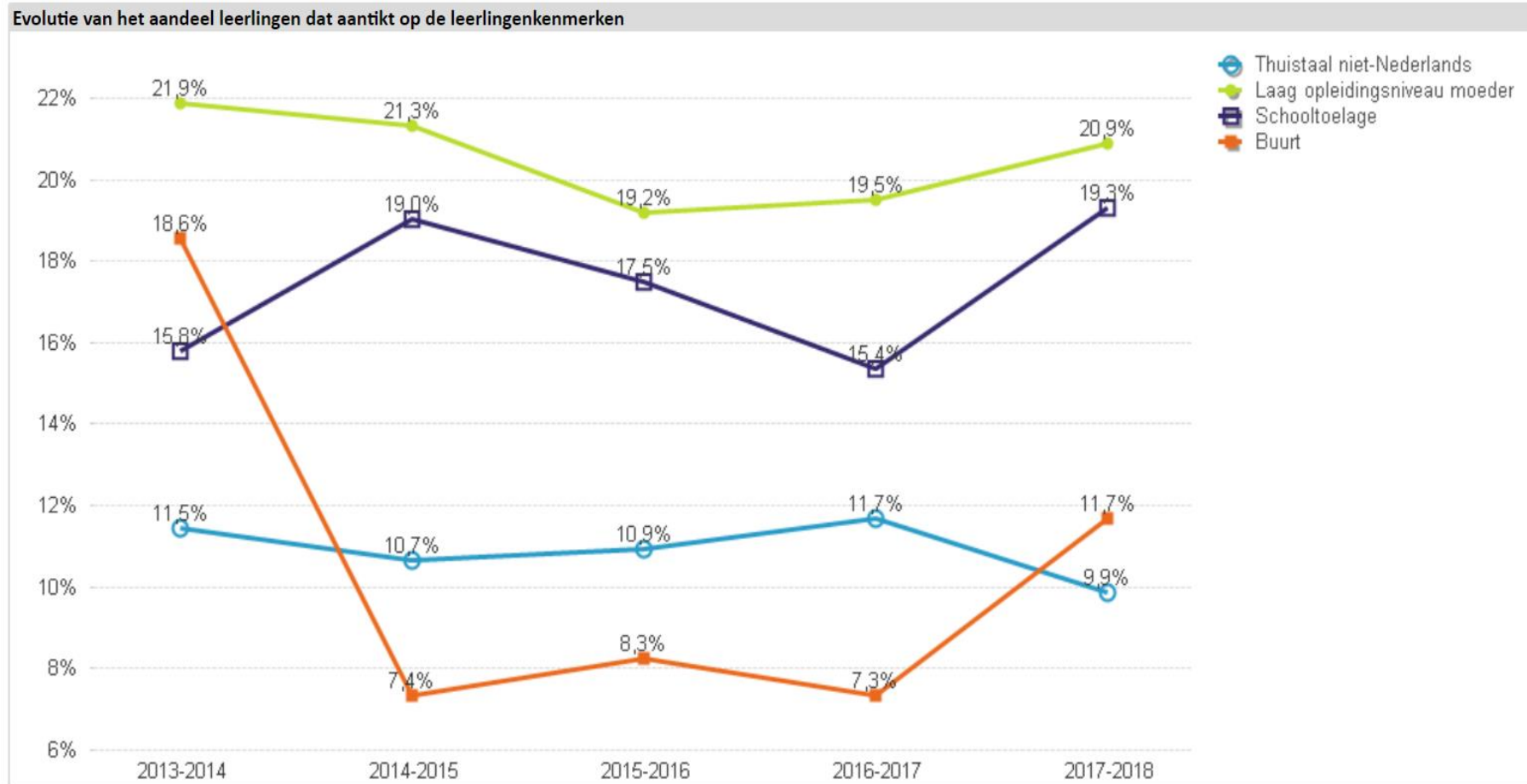
Erasmusatheneum 1OK Hofstraat 14, 2910 Essen

Parkschool Ieperman Kerkelei 43, 2610 Antwerpen

Basisschool Sint-Vincent Leugenberg 143, 2180 Ekeren

voor hun gastvrijheid, het openstellen van hun klassen en het delen van interessant materiaal.

Bijlage 1:

Bijlage 2 deel 1:

Schoolbezoeken rond zelfstandige werktijd (ZWT) pedagogische studiedag maandag 7 oktober 2019

(Bezoek in de voormiddag 9u>11u15, om 12u terug op Irishof voor lunch, namiddag evaluatie)

Waar?	Observatie geschikt voor:	Wie?	
De Pluim (Freinet: veel raakvlakken met het regulier onderwijs) Pauwenlaan 55, 2660 Antwerpen 03 899 37 70 Graag aanwezig om 8:30u	Alle klassen, kleuter en lager	Kleuters (plaats voor 4)	Lager (plaats voor 6)
De Pientere Piste (Freinet) August Van de <u>Wieleleij</u> 136, 2100 Deurne 0497 918 438	Alle klassen, kleuter en lager	Kleuters (plaats voor 4)	Lager (plaats voor 6)
Daltonschool <u>In't Groen</u> Leopoldstraat 15, 2960 Sint-Lenaerts 03 313 86 63	Kleuter (2 ^e en 3 ^e) Lager	Kleuter (plaats voor 4)	Lager (plaats voor 6)

Bijlage 2 deel 2:

<p>Burgemeester Marnixschool (regulier onderwijs volgens Nederlands model) <u>Amerlolaan</u> 53, 2900 Schoten 03 658 00 40</p> <p>Opgelet: <u>lkrn.</u> zijn hier welkom vanaf 10u, voor 10u wordt er sport gegeven.</p>	<p>Menggroep (2^e en 3^e kleuter) Groep 7 (5de leerjaar) Groep 8 (6de leerjaar)</p> <p>ZWT is hier meer uitgaan van de intrinsieke motivatie van de lln. om zelf keuzes te leren maken.</p>	<p>Menggroep (plaats voor 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Groep 7 en groep 8 (plaats voor 6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • •
<p>Erasmusatheneum 1 OK (regulier onderwijs>B-stroom>leerstof 5 en 6) Hofstraat 14,2910 Essen 03 667 25 64</p> <p>Aanwezig om 9:30u</p>	<p>3de graad</p>	<p>(Plaats voor 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	
<p>Parkschool Ieperman (regulier onderwijs) <u>Kerkelei</u> 43, 2610 Antwerpen 03 827 11 18</p>	<p>Kleuters (2^e en 3^e) 2de graad (voor speeltijd 3^e na speeltijd 4^e of vice versa naar gelang aantal <u>lkrn.</u>)</p>	<p>Kleuters (plaats voor 4)</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Lager (plaats voor 6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • •
<p>Sint-Vincent Leugenberg 143, 2180 Ekeren 03 665 05 51</p>	<p>Verkeer</p>	<p>Heidi Kjell</p>	

Marina en Anja sluiten op 7 oktober aan in de namiddag en werken rond project pesten/vriendschap.

Hanne, Marina en Anja observeren op woensdag 27 november.

Bijlage 3:

OBSERVATIEWIJZER ZELFSTANDIGE WERKTIJD

Onderzoek volgende items in de school waar je op bezoek gaat:	Waargenomen	Dit neem ik mee naar mijn klaspraktijk
De Pientere Piste, August van de Wieleleij 136, 2100 Antwerpen (Deurne) 03 336 25 27 Dir. Judith Cortbouts 0497 918 438		
Er is een takenbord of ander planningsdocument voorzien waar de lln. kunnen zien wat ze moeten doen.		
De lln. werken in niveaugroepen.		
De lln. schalen zich zelf in tijdens de zelfstandige werktijd, m.a.w. ze kunnen volgens hun niveau aan de slag en hebben dit niveau zelf mogen kiezen.		
Er zijn duidelijke afspraken gemaakt in de klas over de zelfstandige werktijd.		
Er zijn duidelijke afspraken gemaakt binnen de school, m.a.w. er is een leerlijn opgesteld.		
De lln. maken gebruik van correctiesleutels bij hun verbetering.		
De lln. krijgen feedback bij hun gemaakte opdrachten.		
Er wordt aan peer-tutoring gedaan, m.a.w. er wordt aan samenwerkend leren gedaan. Leerlingen ondersteunen elkaar tijdens het leren.		
Er is aangepaste materiaal volgens de niveaugroep. (andere opdrachten, minder opdrachten, gebruik van schema's, ICT)		

Volgende vragen kan je aan de titularis ook stellen:

- Hoeveel taken ZWT worden er voor jouw leeftijdsgroep per week ingeroosterd?
 Voor welke activiteiten / vakken gebruik je ZWT?
 Hoe worden de taken verbeterd?
 Hoe lang duurt een taak ZWT voor jouw leeftijdsgroep?
 Wat doe je met taken die niet klaar zijn?
 Hoe differentieer je bij ZWT?
 Hoe zijn de ouders geïnformeerd over de ZWT?
 Wat zijn de voordelen aan ZWT?

OBSERVATIEWIJZER ZELFSTANDIGE WERKTIJD

Bijkomende notities

Vraag naar de voordelen van zelfstandige werktijd (ZWT) voor de leerlingen? Voor de leerkracht?
 Vraag naar de valkuilen?

Evaluatie:

Geef je opinie rond ZWT

Afspraak: probeer tussen 7/10 en 27/11 ZWT uit. Op de pedagogische studiedag van 27/11 evalueren we hetgeen je deed in de klas en stellen we een leerlijn voor de school op.

1. Wat is volgens jou een goede omschrijving van ZWT?

2. Wat is volgens jou de meerwaarde van ZWT?
→ voor de leerlingen?

→ voor de leerkracht?

3. Wat doe je nu al in je klas rond ZWT? Beschrijf dit zo concreet mogelijk:

Bijlage 5:

De volgende 3 vragen werden gesteld:

1. In welke mate ben je bereid om aan de slag te gaan met zelfstandige werktijd? ? Gebruik een schaal van 0 tot 5, waarbij **0 'helemaal niet bereid'** betekent en **5 'absoluut bereid'**.

0	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---

2. In welke mate weet je hoe je met zelfstandige werktijd aan de slag kan? Gebruik een schaal van 0 tot 5, waarbij **0 'ik weet totaal niet hoe ik met ZWT kan beginnen'** betekent en **5 'ik weet perfect hoe ik met ZWT kan beginnen'**.

0	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---

3. In welke mate vind ik zelfstandige werktijd een meerwaarde binnen mijn klasorganisatie? Gebruik een schaal van 0 tot 5, waarbij **0 'ik vind ZWT totaal geen meerwaarde binnen mijn klasorganisatie'** betekent en **5 'ik vind ZWT absoluut een meerwaarde binnen mijn klasorganisatie'**.

0	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---

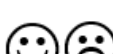
Bijlage 6: weekplanner voor een 1ste leerjaar

ZELFSTANDIG WERK 1^e leerjaar (van maandag tot vrijdag)

Naam:

Vak	Onderwerp	Wat? Waar? 	Hulpmiddelen 	Check 	De taak verliep...
			Opdracht 1		
			Opdracht 2		
			Opdracht 3		
			Opdracht 4		

VAARDIGHEID	IK	JUF - MEESTER
Je kan zelfstandig werken		

Feedback	Handtekening ouders

Bijlage 7: weekplanner voor een 2de leerjaar

Leerjaar: 2A/B

ZELFSTANDIG WERK: week van

Dag	Onderwerp		Ik maak de opdracht...	Hulpmiddelen? 	Check 	De taak verliep...

TEMPO EN TIJD 	HOE DEED IK HET?
-------------------	----------------------

SAMENWERKEN 	HOE DEED IK HET?
-----------------	----------------------

ORGANISATIE 	HOE DEED IK HET?
-----------------	----------------------

WAT VINDT 	HOE DEED IK HET?
---------------	----------------------

Feedback:

Handtekening ouders:

Bijlage 8: weekplanner voor een 3de leerjaar

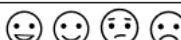

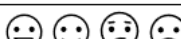
ZELFSTANDIG WERK

NAAM:

Datum:

3de leerjaar

Les?	Wat moet ik doen? 	Ik maak de opdracht...	Hulpmiddelen? 	Ik verbeter... 	Check 	De taak verliep....
1		☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ Hulp van de lkr.				
2		☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ Hulp van de lkr.				
3		☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ Hulp van de lkr.				
4		☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ Hulp van de lkr.				
5		☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ Hulp van de lkr.				
6						

Tempo en tijd:		Samenwerkend leren:		Organisatie:	
Ik kan zelf plannen en krijg mijn werk af.		Ik probeer eerst flink zelf en stel enkel vragen die er toe doen.		Ik weet wat ik moet doen en wat ik nodig heb.	

	EVALUATIE LEERKRACHT
Je kan zelfstandig werken	

Feedback:.....

Handtekening ouders:

Bijlage 9: weekplanner voor een 4de leerjaar

ZELFSTANDIG WERK

DATUM :

4de leerjaar

Naam:

Onderwerp	Wat? Waar? 	Tijd? 	Ik maak de opdracht... (kleur bolletje)	Hulpmiddelen? 	Ik verbeter... 	Check 	De taak verliep... 	
SCHRIJVEN	Ik pen p.	maandag	Zelfstandig		X			
SPELLING	Tijd voor taal accent WP / ww. p.	maandag	☐ Zelfstandig ☐ Hulp van de lkr/ll	spellingsweters		X		
LEZEN	Vloeiend lezen Verrekijker leesboek Tekst nr. 1 of 2 of 3	maandag/vrijdag	☐ Zelfstandig ☐ Per 2					
SPELLING *	H/V bij WP / ww.	vrijdag	☐ Zelfstandig ☐ Hulp van de lkr/ ll			X		
WISKUNDE	Hoofdrekenen : - tot 10 000 Kompas p. nr.	vrijdag	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de lkr/ll	Kompasje	X	X		

Tempo en tijd:		Samenwerkend leren:		Organisatie:	
Ik kan zelf plannen en krijg mijn werk af.		Ik probeer eerst flink zelf en stel enkel vragen die er toe doen.		Ik weet wat ik moet doen en wat ik nodig heb.	

	EVALUATIE LEERKRACHT
Je kan zelfstandig werken	

Handtekening ouders:

Bijlage 10: weekplanner voor de 3de graad, hierbij een weekplanner van het 6de leerjaar

ZELFSTANDIG WERK 6de leerjaar

DEADLINE: 14/02/2020

Naam:

Onderwerp	Wat? Waar? 	Planning/tegen 	Ik maak de opdracht... (kleur bolletje)	Hulpmiddelen? 	Ik verbeter... 	Check 	De taak verliep...
WISKUNDE: Getallenkennis: Kenmerken deelbaars	♠ schrift pag. 45-46 <i>o.k.</i> 1 t.e.m. 8 ♥ schrift pag. 45-46 <i>o.k.</i> 1 t.e.m. 7 ♦ schrift pag. 45-46 <i>o.k.</i> 2 t.e.m. 8	13/02	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de <i>lkr.</i>				
WISKUNDE: Cijferen: delen	♠ schrift pag. 49 nr. 1 ♥ schrift pag. 49 nr. 1 ♦ schrift pag. 49 nr. 2,3	14/02	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de <i>lkr.</i>				
NEDERLANDS: Spelling: het <i>aanhalingske</i>	♠ ♥ pag. 27-28 nr. 1, 2 met <i>lkr.</i> ♦ pag. 27-28 nr. 1,2 met filmpje	1	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de <i>lkr.</i>				
FRANS: C5 – C8 : <i>herhaling</i>	♠ ♥ ♦ Afwerken pag. 35+36	11/02	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de <i>lkr.</i>	Boek Frans Kijk naar voorgaande oefeningen in je schrift!			
WO: Taak: Ruimte + wereld	♠ ♥ ♦ R38	5 13/02	☐ Zelfstandig ☐ Per 2 ☐ In groep ☐ Hulp van de <i>lkr.</i>				

VAARDIGHEID	ZELFEVALUATIE	VAARDIGHEID	ZELFEVALUATIE	VAARDIGHEID	ZELFEVALUATIE	VOLGENDE WEEK LET IK OP...
Planning	☆☆☆☆	Hulp vragen	☆☆☆☆	Materiaal	☆☆☆☆	

VAARDIGHEID	EVALUATIE LEERKRACHT
Je kan zelfstandig werken	☆☆☆☆

Feedback:

Handtekening ouders:

Bijlage 11: matrix bij reflectie voor een 6de leerjaar:

MATRIX Zelfstandig werk				
REFLECTEREN OP EIGEN WERK <i>'De taak verliep...'</i>	HEEL GOED	GOED	MATIG	ONVOLDOENDE
REGIE NEMEN OVER HET EIGEN LEERPROCES REGIE OVER TEMPO EN TIJD <i>'Ik maak zelf de keuze over wanneer ik leer'</i>	Ik bepaal zelf wanneer ik welke opdrachten uitvoer en hoeveel tijd ik eraan besteed en slaag erin om de opdracht tot een goed einde te brengen.	Ik bepaal meestal zelfstandig wanneer ik welke opdrachten uitvoer en hoeveel tijd ik eraan besteed. Ik vraag hulp aan mijn leerkracht als ik dat nodig vind.	Ik bepaal samen met mijn leerkracht wanneer ik welke opdrachten uitvoer en hoeveel tijd ik eraan besteed.	De leerkracht bepaalt voor mij wanneer ik welke opdrachten uitvoer en hoeveel tijd ik eraan besteed.
SAMENWERKEND LEREN <i>'Ik stel vragen'</i>	Ik stel op het juiste moment vragen die ertoe doen.	Ik stel regelmatig vragen die er meestal toe doen.	Ik stel weinig vragen. Soms doen ze ertoe, soms niet.	Ik stel geen vragen of ik stel vragen die niets te maken hebben met de opdracht.
LEERSTRATEGIE <i>'Ik organiseer mijn opdracht'</i>	Ik weet <u>wat</u> en <u>wie</u> ik nodig heb bij mijn activiteit en kan ervoor zorgen dat de middelen <u>op het juiste moment</u> en <u>op de juiste plaats</u> aanwezig zijn.	Ik weet wat en wie ik nodig heb voor mijn activiteit, maar vind het nog lastig om mijn spullen op het juiste moment en op de juiste plaats te krijgen.	Ik kan met hulp wel bepalen wat en wie ik nodig heb voor het uitvoeren van de activiteit. Ik heb hulp nodig om de spullen op het juiste moment op de juiste plaats te krijgen.	Ik heb het lastig om te bepalen wat en wie ik nodig heb om mijn activiteit uit te voeren. Ik vind het ook lastig om te bedenken hoe en wanneer ik het werk ga aanpakken. Het lukt me niet om de juiste spullen op het juiste moment en op de juiste plaats te krijgen.

ZW – competenties

Bijlage 12: infobrief aan de ouders van de leerlingen van het 6de leerjaar

Beste ouders

Wekelijks krijgen de leerlingen een planning van werk dat ze ZELFSTANDIG moeten maken. Instructies worden klassikaal gegeven, daarna gaan de leerlingen ZELFSTANDIG aan de slag. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, kunnen dit krijgen!

Er worden 6 of meer taken opgegeven per week.

Elke leerling krijgt een weekplanning op papier.

Deze taken kunnen zijn voor wiskunde, Nederlands, Frans en WO.

Op het takenoverzicht wordt aangegeven hoe er verbeterd wordt:

 = verbeteren door leerkracht

 = correctiesleutel, verbeteren door leerling (groen)

Er wordt op de planning aangegeven hoeveel tijd de leerlingen krijgen.

Gedurende de week gaat het zelfstandig werk niet mee naar huis!

Niet af? Thuis afwerken! Leerkracht volgt de volgende weekplanning op!

Er worden enkel functionele taken opgenomen in het zelfstandig werk.

Leerlingen evalueren zichzelf aan de hand van de matrix zelfstandige werktijd.

Leerkracht volgt op en evalueert op het einde van de week.

Handtekening leerling:

Handtekening ouder(s):